

	LANDRISKKLASS 6/7 Landriskklasserna går från 0 till 7. Ju lägre siffra desto bättre kreditvärdighet har landet. <table border="1"> <tr> <td>0</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td><td>6</td><td>7</td> </tr> </table>	0	1	2	3	4	5	6	7	EKN:S UTESTÅENDE GARANTIER PÅ LANDET KORTFRISTIGA AFFÄRER: 3,5 MSEK MEDEL- OCH LÅNGFRISTIGA AFFÄRER: 637 MSEK
	0	1	2	3	4	5	6	7		
	DATUM 2015-03-17									

Fokus på reformer i ekonomisk uppförsbacke

Ekonomisk tillbakagång och uteblivna reformer, har under många år, lett till ökande budgetunderskott och hög skuldsättning. I januari 2014 inledde Serbien förhandlingar med EU om ett framtida medlemskap. Vägen till ett inträde i unionen är lång men innebär ett starkt incitament för regeringen att ta krafttag i de strukturella reformer som behöver genomföras, inom både det ekonomiska och rättsliga området. Regeringen har initierat ett omfattande program för att stärka budgeten, minska skuldsättningen och öka investeringarna i landet. I ett extraval i mars 2014 fick det ledande regeringspartiet starkt stöd för att fortsätta sin reformpolitik. Ett nytt treårigt avtal med IMF har förhandlats fram i början av 2015 vilket är ett steg i rätt riktning för Serbien. Sammantaget står landet inför en svår ekonomisk situation med en förväntad negativ BNP-tillväxt för andra året i rad. Regeringen verkar ha stakat ut vägen mot ett EU-inträde men åtsstrammingspolitik är sällan lätt att genomföra och vägen kommer vara lång och krokig.

LANDETS STYRKOR OCH SVAGHETER

Styrkor

- Påbörjade förhandlingar om EU-medlemskap och ett nytt IMF-avtal påskyndar reformer.
- Betyggande valutareserv.
- Relativt rikt på naturtillgångar.

Svagheter

- Svag konkurrenskraft skapar strukturella underskott i utrikeshandeln.
- Hög utländsk skuldsättning.
- Svår affärsmiljö minskar intresset för investeringar.

Oförändrad policy

Serbien är i landriskklass 6, en bedömning som görs i samverkan med OECD. EKN tillämpar en restriktiv riskprövning för samtliga köpkategorier utom rena statsrisker. För övriga offentliga köpare är ytterligare betalningssäkerheter ett krav. Vid bank- och företagsrisker beaktar EKN särskilt motpartens valutaexponering. Fullgod finansiell insyn i form av kompletta, reviderade bokslut är även viktigt vid företagsrisker.

VAD KAN FÖRANLEDA EN ÄNDRING AV LANDPOLICY?

Lättnad

- Minskat budgetunderskott, sjunkande skuldnivå och stabiliserad valuta.
- Tydligt förbättrad affärsmiljö och strukturella reformer.

Skärpning

- Försvagad valuta som ökar företagens sårbarhet.
- Avbrutna EU-förhandlingar eller misslyckade ekonomiska reformer.

EKN:S ÅTAGANDEN OCH ERFARENHET

EKN:s utestående garantier till Serbien uppgår till 640 miljoner kronor. Garantiengagemanget består huvudsakligen av affärer inom telekom- och kraftsektorn, men även gruv-, maskin- och transportindustri finns representerad. Antalet garanterade affärer är relativt litet, knappt tio affärer per år i snitt. EKN har under senare år haft betalningsdröjsmål och skador i Serbien inom framför allt entreprenad-, gruv- och transportsektorerna. Återvinningsprocesser genom domstolsväsendet går långsamt och utgången är osäker. Lokalt registrerade säkerheter, till exempel i form av återtaganderättsförbehåll och pant, har visat sig avgörande för ett snabbt utslag i domstol. Verkställande av domslut och återtag av utrustning är komplicerat och tidskrävande. Garantitagare har även i vissa fall haft svårt att föra återvunna belopp ut ur landet. Betalningserfarenheten i telekomsektorn har däremot varit god. EKN:s fordran på Serbien uppgår till 100 miljoner kronor, varav hälften är politiska fordringar med affärer ingångna under 80- och 90-talen. Dessa ligger i ett Parisklubbsavtal som sköts enligt plan. Sista återbetalning ska ske 2024 enligt avtalet.

LANDANALYTIKER

EKN:s landanalytiker för Serbien:

Johan Dahl

Telefon: +46 8 788 00 45

e-post: johan.dahl@ekn.se

ANSVARSBEGRÄNSNING

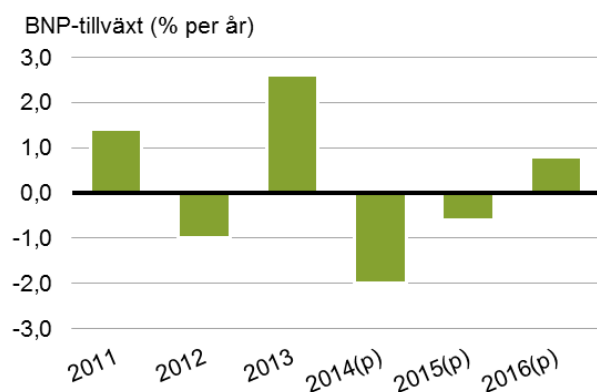
Landanalysen bygger på ett urval av källor och speglar en för EKN relevant information vid tiden för publicering. Ansvar för hur informera ionen används eller tolkas vilar helt på användaren och EKN kan inte hållas ansvarig för förlust eller skada.

Strukturella reformer- en förutsättning för hållbar tillväxt

Serbiens ekonomiska problem bottnar i 1990-talets nationella splittring, krig, sanktioner och en ålderdomlig och icke konkurrenskraftig industri. Ekonomin är relativt diversifierad men ineffektiv. Statens finanser är mycket ansträngda och det finns endast litet utrymme för åtgärder som stimulerar tillväxten. 2012 avbröt IMF sitt stödprogram till Serbien efter att regeringen drivit igenom en expansiv budget i stället för nödvändiga men impopulära budgetnedskärningar, för att stärka de offentliga finanserna. Lån har tagits upp både på den internationella och inhemska kapitalmarknaden samt från Ryssland. Under 2013 och 2014 har ett reformprogram initierats och tack vare goda opinionssiffror för det ledande regeringspartiet utlystes nyval i mars 2014. Det Serbiska Progressiva Partiet, SNS, gick stärkta ur valet och fick ökat mandat från väljarna att fortsätta på den inslagna reformvägen. Ett kraftigt bakslag under våren 2014 var emellertid den omfattande översvämning som drabbade Balkan. Enbart för Serbien uppskattas kostnaderna till två miljarder euro. Den viktiga jordbrukssektorn drabbades hårt liksom elproduktionen.

Förhandlingarna med EU om ett serbiskt EU-medlemskap, som inleddes i början av 2014, innebär att Serbiens reformarbete behöver skyndas på. Förhandlingarna väntas pågå i många år och viktiga krav som ställs på Serbien är, förutom ekonomiska reformer, även reformer inom rättsväsendet och offentlig förvaltning, korruptionsbekämpning och åtgärder mot organiserad brottslighet. Den kanske största stötestenen blir EU:s krav att upprätta normala relationer med Kosovo, som hittills inneburit att förhandlingarna om medlemskap dragit ut på tiden. Bedömningen är att de omedelbara ekonomiska utmaningarna tillsammans med EU-förhandlingarna är så viktiga för Serbiens regering att reformer i rätt riktning kommer att genomföras. Överenskommelsen mellan IMF och Serbien i februari 2015 är ett steg i rätt riktning. Avtalet möjliggör för Serbien att låna vid behov men ännu viktigare är det ett kvitto på, och en kontrollinstans för, regeringens reformprogram.

Bruttonationalprodukten för 2014 och prognosen för 2015 har reviderats ned till negativ tillväxt. Översvämningen, fortsatt svag ekonomisk utveckling i omvärlden och åtstramningspolitik är orsaken. Den inhemska konsumtionen är fortsatt återhållsam och

efterfrågan hos viktiga handelspartners i Europa är svag. Statens skuldsättning har successivt ökat de senaste åren och nivån väntas fortsätta stiga, till cirka 80 procent av BNP år 2016. Cirka 80 procent av statsskulden är i utländsk valuta, vilket tillsammans med en försvagad valuta spår på statens problem.

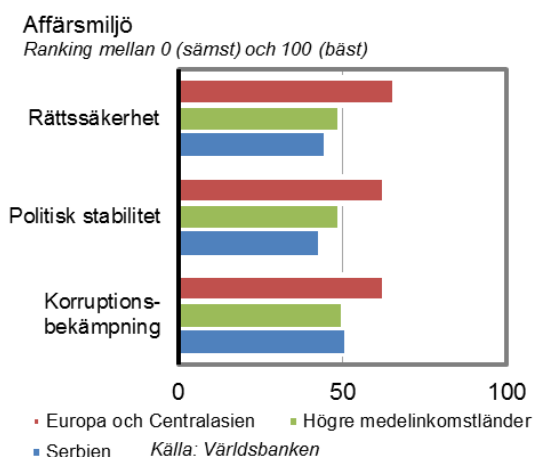
Serbiens svaga bytesbalans har sin grund i kroniska underskott i handelsbalansen. En viss återhämtning i exporten skedde 2013, främst inom bilindustrin och jordbrukssektorn. Underskottet väntas bli cirka sex procent för 2015 och 2016. Underskottet i bytesbalansen har tidigare kompenseras av kapitalinflöde till investeringar i landet. Den höga utlandsskulden ger landet en mycket hög skuldtjänstkvot, närmare 40 procent av exporten. Den serbiska dinaren deprecierade med 20

procent under 2014 vilket ökade kostnaden av utlandsskulden ytterligare och är ett bekymmer för hållbarheten i skuldsättningen. Serbiens valutareserv är på en hög nivå, högst i Balkanregionen, och motsvarar omkring sju månaders import. Utan stabiliserande åtgärder för att stärka investeringsklimatet i landet och förtroendet för valutan, kommer reserven emellertid successivt att minska. Utlandsskulden och skuldtjänstkvoten kommer fortsätta att vara mycket höga de närmsta åren. Budget- och bytesbalansunderskott, låg tillväxt och kommande offentliga nedskärningar, med kännbara effekter, visar att Serbien är i ett utsatt läge.

AFFÄRSMILJÖ

Svårt affärsklimat

Världsbanken rankar Serbien på plats 91 i världen när det gäller företagsklimat, sämre än de flesta av sina grannländer. Trots att flera initiativ har tagits för att förbättra företagsklimatet är den omfattande byråkratin betungande, vilket även bidrar till en utbredd korruption. Komplicerade skatteregler har skapat en svart marknad för varor och tjänster. Under senare år har initiativ till förbättringar tagits på områden gällande kreditgivning, äganderätt, insolvens och fastighetsskatt, men förändringsarbetet går långsamt. Serbien väntas fortsätta att arbeta

för att förbättra sitt företagsklimat under de kommande åren. Vid affärsriskbedömning bör särskild uppmärksamhet ägnas åt företags valutaexponering, med tanke på de risker som finns med hög belåning i utländsk valuta och en deprecierande inhemsk valuta. Tre fjärdedelar av banksystemet är utlandsägt, främst av österrikiska, italienska och grekiska banker. Den stora utlåningen i utländsk valuta, omkring 70 procent av total utlåning, utgör en risk för banksektorn och låntagarna.

En stor del av byråkratin och ineffektiviteten i ekonomin beror på omfattande statlig inblandning. Statliga företag har omkring 90 000 anställda och subventioner och uteblivna skatter från förlusttyngda verksamheter kostar staten uppskattningsvis en miljard euro per år. Under 2014 har ett privatiseringsprogram tagits fram där 502 statliga företag har identifierats för utförsäljning, med start 2015. En förbättrad affärsmiljö skulle stärka valutan och öka investeringarna, vilket i sin tur stärker förutsättningarna för tillväxt och sundare offentliga finanser. Serbiens närmare relation till EU och IMF pekar åt det hållet.